

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2013

Vyhlásené: 29.03.2013

Časová verzia predpisu účinná od: 29.03.2013

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

68

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky oznamuje, že 10. decembra 2008 bol na 63. Valnom zhromaždení OSN v New Yorku prijatý Opčný protokol k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.). Národná rada Slovenskej republiky s opčným protokolom vyslovila súhlas uznesením č. 452 z 24. mája 2011 a rozhodla o tom, že ide o medzinárodnú zmluvu podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi. Prezident Slovenskej republiky opčný protokol ratifikoval 25. októbra 2011. Ratifikačná listina bola 7. marca 2012 uložená u depozitára, generálneho tajomníka OSN. Opčný protokol nadobudne platnosť 5. mája 2013 v súlade s článkom 18 ods. 1. V ten istý deň, t. j. 5. mája 2013, nadobudne platnosť aj pre Slovenskú republiku.

K oznámeniu č. 68
2013 Z. z.

OPČNÝ PROTOKOL K MEDZINÁRODNÉMU PAKTU O HOSPODÁRSKYCH, SOCIÁLNYCH A KULTÚRNYCH PRÁVACH

Preambula

Štáty, zmluvné strany tohto protokolu,

majúc na zreteli, že podľa zásad vyhlásených v Charte Organizácie Spojených národov je uznanie prirodzenej dôstojnosti a rovnakých a nescudziteľných práv všetkých členov ľudskej rodiny základom slobody, spravodlivosti a mieru vo svete,

poznajúc, že Všeobecná deklarácia ľudských práv¹⁾ vyhlasuje, že všetky ľudské bytosti prichádzajú na svet slobodné a rovnocenné v dôstojnosti a právach a že každý má nárok na všetky práva a slobody deklaráciou ustanovené bez akéhokoľvek rozlišovania rasy, farby, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia,

pripomínajúc, že podľa Všeobecnej deklarácie ľudských práv a medzinárodných ľudskoprávných dohôd²⁾ ideál slobodnej ľudskej bytosti oslobodenej od strachu a núdze možno dosiahnuť len vtedy, keď sa vytvoria také podmienky, v ktorých bude môcť každý požívať svoje občianske, kultúrne, hospodárske, politické a sociálne práva,

potvrdzujúc univerzálnosť, nedeliteľnosť, vzájomnú závislosť a prepojenosť všetkých ľudských práv a základných slobôd,

pripomínajúc, že každý štát, ktorý je zmluvnou stranou Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ďalej len „pakt“), sa zaväzuje podniknúť pri maximálnom využití svojich zdrojov samostatne aj prostredníctvom medzinárodnej súčinnosti a spolupráce hospodárske a technické kroky na postupné dosiahnutie plného uskutočnenia práv uznaných paktom, a to všetkými vhodnými prostriedkami vrátane prijatia legislatívnych opatrení,

majúc na zreteli, že pre ďalšie napĺňanie cieľov paktu a implementáciu jeho ustanovení by bolo vhodné umožniť Výboru pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva (ďalej len „výbor“) vykonávať úlohy stanovené týmto protokolom,

dohodli sa takto:

Článok 1

Príslušnosť výboru prijímať a posudzovať oznámenia

1. Štát, ktorý je zmluvnou stranou paktu a stane sa zmluvnou stranou tohto protokolu, uznáva príslušnosť výboru prijímať a posudzovať oznámenia v súlade s ustanoveniami tohto protokolu.
2. Výbor neprijme oznámenie, ak sa týka štátu, ktorý je zmluvnou stranou paktu a zároveň nie je zmluvnou stranou tohto protokolu.

Článok 2

Oznámenia

Oznámenia možno predkladať jednotlivcami alebo skupinami jednotlivcov alebo v mene jednotlivcov alebo skupín jednotlivcov, na ktorých sa vzťahuje jurisdikcia zmluvnej strany, ktorí tvrdia, že sa stali obeťami porušenia ktoréhokoľvek z hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv ustanovených v pakte danou zmluvnou stranou. Ak je oznámenie predložené v mene jednotlivcov alebo skupín jednotlivcov, bude to s ich súhlasom, ak predkladateľ neodôvodní konanie v ich mene bez ich súhlasu.

Článok 3

Prijateľnosť

1. Výbor neposudzuje žiadne oznámenie, ak nie je overené, že sa vyčerpali všetky dostupné vnútroštátne opravné prostriedky. Toto pravidlo sa neuplatní, ak uplatňovanie takýchto opravných prostriedkov sa neprimerane predlžuje.

2. Výbor vyhlási oznámenie za neprijateľné, ak

- (a) nebolo predložené do jedného roka od vyčerpania vnútroštátnych opravných prostriedkov, s výnimkou prípadov, keď predkladateľ preukáže, že oznámenie nebolo možné predložiť v stanovenom časovom limite,
- (b) skutočnosti, ktoré sú predmetom oznámenia, sa vyskytli pred dátumom nadobudnutia platnosti tohto protokolu pre dotknutú zmluvnú stranu s výnimkou prípadov, keď dané skutočnosti pretrvávali aj po tomto dátume,
- (c) rovnakú záležitosť posudzoval výbor už predtým alebo ktorá bola alebo je predmetom iného medzinárodného vyšetrovacieho alebo zmierovacieho konania,
- (d) je nezlučiteľné s ustanoveniami paktu,
- (e) je zjavne nepodložené, nedostatočne odôvodnené alebo založené výlučne na správach šírených prostredníctvom masových médií,
- (f) ide o zneužitie práva predložiť oznámenie, alebo keď
- (g) je anonymné alebo nie je vyhotovené v písomnej podobe.

Článok 4

Oznámenia nepreukazujúce jednoznačné znevýhodňovanie

Výbor môže v prípade potreby odmietnuť posudzovať oznámenie, ktoré nepreukáže, že predkladateľ bol obeťou jednoznačného znevýhodňovania, pokiaľ sa výbor nedomnieva, že oznámenie nastoľuje závažný problém všeobecného významu.

Článok 5

Predbežné opatrenia

1. Kedykoľvek po prijatí oznámenia a pred rozhodnutím o podstate prípadu môže výbor požiadať dotknutú zmluvnú stranu, aby bezodkladne zvážila prijatie predbežných opatrení, ktoré môžu byť za výnimočných okolností potrebné na to, aby sa predišlo vzniku novej nenapraviteľnej škody na strane obete alebo obetí údajného porušenia práv.
2. Ak výbor využije právomoc podľa odseku 1 tohto článku, neznamená to, že rozhodol o prijateľnosti alebo podstate oznámenia.

Článok 6

Zasielanie oznámení

1. Výbor postúpi všetky oznámenia, ktoré mu boli predložené v zmysle tohto protokolu, dotknutej zmluvnej strane pri zachovaní princípu dôvernosti informácií s výnimkou, ak výbor posúdi oznámenie ako neprijateľné.
2. Do šiestich mesiacov od doručenia príslušného oznámenia zmluvná strana predloží výboru písomné vysvetlenie alebo stanovisko, ktorým objasní celú záležitosť a prípadné prostriedky nápravy, ktoré zabezpečila.

Článok 7

Zmier

1. Výbor poskytne dotknutým stranám súčinnosť s cieľom dosiahnutia zmieru v danej záležitosti pri dodržaní povinností ustanovených paktom.
2. Dosiahnutím zmieru sa uzavrie proces posudzovania oznámenia podľa tohto protokolu.

Článok 8

Posudzovanie oznámení

1. Výbor posúdi oznámenia, ktoré mu boli predložené v zmysle článku 2 tohto protokolu, vo svetle všetkých predložených dokumentov pod podmienkou, že tieto dokumenty budú postúpené dotknutým stranám.
2. Pri posudzovaní oznámení v zmysle tohto protokolu výbor zasadá neverejne.

3. Pri posudzovaní oznámenia podľa tohto protokolu výbor môže podľa potreby využiť relevantnú dokumentáciu pochádzajúcu od iných orgánov Organizácie Spojených národov, špecializovaných agentúr, fondov, programov a mechanizmov, iných medzinárodných organizácií vrátane regionálnych ľudskoprávných organizácií, ako aj vyjadrenia a pripomienky dotknutej zmluvnej strany.
4. Pri posudzovaní oznámenia podľa tohto protokolu výbor posúdi primeranosť krokov, ktoré zmluvná strana prijala v súlade s časťou II paktu. Výbor tak urobí s prihliadnutím na skutočnosť, že zmluvná strana môže prijať celý rad možných koncepcných opatrení na realizáciu práv ustanovených paktom.

Článok 9

Postup po zverejnení názorov výboru

1. Po posúdení oznámenia výbor predloží dotknutým stranám svoje názory na oznámenie vrátane prípadných odporúčaní.
2. Zmluvná strana náležite zváži názory výboru spolu s prípadnými odporúčaniami a do šiestich mesiacov predloží výboru písomnú odpoveď vrátane informácií o opatreniach, ktoré prijala so zreteľom na názory a odporúčania výboru.
3. Výbor môže zmluvnú stranu požiadať o predloženie ďalších informácií o akýchkoľvek opatreniach, ktoré zmluvná strana prijala v reakcii na jeho názory a odporúčania, ak nejaké boli prijaté, vrátane tých, ktoré výbor považuje za primerané, v následných správach zmluvnej strany podľa článkov 16 a 17 paktu.

Článok 10

Oznámenia medzi štátmi

1. Štát, zmluvná strana tohto protokolu, môže na základe tohto článku kedykoľvek vyhlásiť, že uznáva príslušnosť výboru prijať a posúdiť oznámenie jednej zmluvnej strany o tom, že iná zmluvná strana neplní svoje záväzky stanovené paktom. Výbor môže prijať a posúdiť oznámenia na základe tohto článku len vtedy, ak ho predkladá zmluvná strana, ktorá vyhlásila, že uznáva príslušnosť výboru. Výbor neprijme žiadne oznámenie, ak sa týka zmluvnej strany, ktorá také vyhlásenie neurobila. Pri oznámeniach prijatých na základe tohto článku sa postupuje nasledujúcim spôsobom:
  - (a) Ak sa štát, zmluvná strana tohto protokolu, domnieva, že si iná zmluvná strana neplní povinnosti stanovené paktom, môže na túto skutočnosť danú zmluvnú stranu upozorniť formou písomného oznámenia. Túto skutočnosť môže oznámiť aj výboru. Štát, ktorému bolo oznámenie doručené, poskytne do troch mesiacov od jeho doručenia vysvetlenie alebo iné objasňujúce stanovisko štátu, ktorý oznámenie poslal; vysvetlenie by malo, pokiaľ je to možné a relevantné, obsahovať informácie o vnútroštátnych postupoch a prostriedkoch nápravy, ktoré boli v danej záležitosti prijaté, realizujú sa alebo sú k dispozícii.
  - (b) Ak sa záležitosť nepodarí vyriešiť k vzájomnej spokojnosti oboch zmluvných strán do šiestich mesiacov od prijatia prvého oznámenia dotknutým štátom, ktorýkoľvek štát je oprávnený postúpiť celú záležitosť výboru prostredníctvom oznámenia zaslaného výboru a druhému štátu.
  - (c) Výbor sa predloženou záležitosťou zaoberá, až keď sa uistí, že boli využité a vyčerpané všetky dostupné opravné vnútroštátne prostriedky. Toto pravidlo sa neuplatní, ak pri uplatňovaní vnútroštátnych prostriedkov došlo k neprimeraným prieťahom.
  - (d) S ohľadom na ustanovenia písmena c) tohto odseku výbor poskytne dotknutým zmluvným stranám súčinnosť s cieľom dosiahnuť priateľské riešenie danej záležitosti pri dodržaní povinností stanovených paktom.
  - (e) Výbor posúdi oznámenia podľa tohto článku na neverejnom zasadnutí.
  - (f) V akejkoľvek záležitosti, ktorá bola predložená v súlade s písmenom b) tohto odseku, výbor môže vyzvať dotknuté zmluvné strany podľa písmena b), aby mu poskytli relevantné informácie.
  - (g) Dotknuté zmluvné strany podľa písmena b) tohto odseku majú právo byť zastúpené pri prejednávaní danej záležitosti výborom a poskytnúť mu ústne alebo písomné podania.

(h) Výbor náležitým spôsobom po prijatí oznámenia podľa písmena b) tohto odseku predloží správu, a to nasledujúco:

(i) Ak sa dosiahne riešenie v zmysle písmena d) tohto odseku, správa výboru sa obmedzí len na stručné konštatovanie skutkového stavu a dosiahnutého riešenia.

(ii) Ak sa riešenie v zmysle písmena d) nepodarí dosiahnuť, výbor vo svojej správe uvedie relevantné skutočnosti týkajúce sa spornej záležitosti medzi dotknutými zmluvnými stranami. K správe sa pripoja písomné podania a záznam ústnych podaní, ktoré vo veci predložili dotknuté zmluvné strany. Výbor tiež môže iba dotknutým zmluvným stranám predložiť svoje názory, ktoré považuje za relevantné v súvislosti s ich sporom.

Správa sa v každom prípade predkladá dotknutým zmluvným stranám.

2. Vyhlásenia podľa odseku 1 tohto článku uložia zmluvné strany u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, ktorý kópie týchto vyhlásení odošle ostatným zmluvným stranám. Vyhlásenie je možné kedykoľvek odvolať prostredníctvom oznámenia zaslaného generálnemu tajomníkovi. Odvolanie vyhlásenia nemá vplyv na posudzovanie akejkoľvek záležitosti, ktorá bola predmetom oznámenia už doručeného na základe tohto článku; keď generálny tajomník prijme oznámenie o odvolaní vyhlásenia, nie je na základe tohto článku možné prijať oznámenie žiadnej zmluvnej strany, pokiaľ dotknutá zmluvná strana neposkytne nové vyhlásenie.

Článok 11

Prešetrovanie

1. Štát, zmluvná strana tohto protokolu, môže kedykoľvek vyhlásiť, že uznáva právomoc výboru, ktorú mu priznáva tento článok.
2. Ak výbor dostane spoľahlivé informácie, že sa niektorá zmluvná strana dopúšťa vážneho alebo systematického porušovania hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv stanovených paktom, vyzve túto zmluvnú stranu na spoluprácu pri posúdení týchto informácií a na tento účel na predloženie stanoviska k daným informáciám.
3. S prihliadnutím na stanoviská predložené dotknutou zmluvnou stranou, ako aj na ďalšie spoľahlivé informácie, ktoré má k dispozícii, výbor môže určiť jedného alebo viacerých svojich členov, ktorí vec prešetria a urýchlene predložia správu výboru. Ak je to odôvodnené a zmluvná strana udelí súhlas, súčasťou prešetrovania môže byť aj návšteva jej územia.
4. Prešetrovanie sa uskutoční pri zachovaní princípu dôvernosti informácií a so snahou o spoluprácu so zmluvnou stranou vo všetkých štádiách konania.
5. Po preverení zistení takéhoto prešetrovania výbor ich postúpi dotknutej zmluvnej strane spolu s prípadnými pripomienkami a odporúčaniami.
6. Dotknutá zmluvná strana do šiestich mesiacov od prijatia zistení, pripomienok a odporúčaní postúpených výborom predloží výboru svoje stanovisko.
7. Po ukončení konania v súvislosti s prešetrovaním vedeným v súlade s odsekom 2 tohto článku výbor môže na základe konzultácií s dotknutou zmluvnou stranou rozhodnúť, že prehľad výsledkov konania zahrnie do svojej výročnej správy podľa článku 15 tohto protokolu.
8. Zmluvná strana, ktorá urobila vyhlásenie podľa odseku 1 tohto článku, môže svoje vyhlásenie kedykoľvek odvolať prostredníctvom oznámenia zaslaného generálnemu tajomníkovi.

Článok 12

Postup po ukončení prešetrovania

1. Výbor môže dotknutú zmluvnú stranu vyzvať, aby vo svojej správe podľa článkov 16 a 17 paktu uviedla podrobnosti o všetkých opatreniach prijatých v reakcii na prešetrovanie vedené na základe článku 11 tohto protokolu.
2. Výbor môže, ak je to potrebné, po uplynutí šesťmesačnej lehoty podľa článku 11 ods. 6 vyzvať dotknutú zmluvnú stranu, aby ho informovala o opatreniach prijatých v reakcii na dané prešetrovanie.

Článok 13

Ochranné opatrenia

Zmluvná strana prijme všetky primerané opatrenia, aby zabezpečila, že jednotlivci v jej jurisdikcii nebudú v dôsledku komunikácie s výborom na základe tohto protokolu vystavení žiadnej forme zlého zaobchádzania alebo zastrašovania.

Článok 14

Medzinárodná pomoc a spolupráca

1. Výbor môže, ak to uzná za vhodné, so súhlasom dotknutej zmluvnej strany postúpiť špecializovaným agentúram Organizácie Spojených národov, fondom a programom a ďalším kompetentným orgánom svoje názory alebo odporúčania týkajúce sa oznámení a prešetrovaní, ktoré poukazujú na potrebu technického poradenstva alebo pomoci, spoločne s prípadnými stanoviskami a návrhmi zmluvnej strany k názorom a odporúčaniam výboru.
2. So súhlasom dotknutej zmluvnej strany výbor tiež môže upriamiť pozornosť takýchto orgánov na akékoľvek záležitosti vyplývajúce z oznámení posudzovaných na základe tohto protokolu, ktoré im môžu pomôcť pri rozhodovaní v rozsahu ich kompetencií o vhodnosti medzinárodných opatrení prijatých s cieľom pomôcť zmluvným stranám pri dosahovaní pokroku pri realizácii práv uznaných paktom.
3. V súlade s príslušnými postupmi Valného zhromaždenia sa vytvorí zverenecký fond, ktorý sa bude riadiť finančnými predpismi a pravidlami Organizácie Spojených národov, s cieľom poskytnúť zmluvným stranám s ich súhlasom odbornú a technickú pomoc na posilnenie realizácie práv obsiahnutých v pakte, a tým prispievať k budovaniu vnútroštátnych kapacít v oblasti hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv v kontexte tohto protokolu.
4. Ustanoveniami tohto článku nie sú dotknuté povinnosti každej zmluvnej strany plniť si svoje povinnosti podľa paktu.

Článok 15

Výročná správa

Výbor zahrnie do svojej výročnej správy súhrnnú informáciu o svojich aktivitách v zmysle tohto protokolu.

Článok 16

Šírenie a poskytovanie informácií

Každá zmluvná strana sa zaväzuje zabezpečiť, aby sa pakt a tento protokol stali všeobecne známymi a rozšírenými, a umožniť prístup k informáciám o názoroch a odporúčaní výboru, najmä v záležitostiach týkajúcich sa danej zmluvnej strany, a to spôsobmi prístupnými aj pre osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 17

Podpis, ratifikácia a prístup

1. Tento protokol je otvorený na podpis každému štátu, ktorý podpísal alebo ratifikoval pakt alebo k nemu pristúpil.
2. Tento protokol podlieha ratifikácii každým štátom, ktorý ratifikoval pakt alebo k nemu pristúpil. Ratifikačné listiny budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.
3. Tento protokol je otvorený na prístup každému štátu, ktorý ratifikoval pakt alebo k nemu pristúpil.
4. Prístup sa uskutoční uložením listiny o prístupe u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 18

Nadobudnutie platnosti

1. Tento protokol nadobudne platnosť tri mesiace od dátumu uloženia desiatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.
2. Pre každý štát, ktorý ratifikuje tento protokol alebo k nemu pristúpi po uložení desiatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe, nadobudne tento protokol platnosť tri mesiace od dátumu uloženia jeho ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.

Článok 19

Zmeny a doplnenia

1. Každá zmluvná strana môže navrhnúť zmenu tohto protokolu a predložiť ju generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov. Generálny tajomník oboznámi s navrhovanými zmenami zmluvné strany so žiadosťou, aby mu oznámili, či súhlasia so zvolaním konferencie zmluvných strán s cieľom zvážiť návrhy a rozhodnúť o nich. V prípade, ak do štyroch mesiacov od dátumu takéhoto oznámenia vyjadrí súhlas so zvolaním konferencie aspoň jedna tretina zmluvných strán, generálny tajomník zvolá konferenciu pod záštitou Organizácie Spojených národov. Zmenu schválenú dvojtretinovou väčšinou prítomných a hlasujúcich zmluvných strán generálny tajomník predloží Valnému zhromaždeniu na schválenie a následne všetkým zmluvným stranám na prijatie.
2. Zmena prijatá a schválená v súlade s odsekom 1 tohto článku nadobudne platnosť tridsiaty deň po dátume, keď počet uložených listín o prijatí dosiahne dve tretiny z počtu štátov, ktoré boli zmluvnými stranami ku dňu prijatia zmeny. Zmena nadobudne pre každú ďalšiu zmluvnú stranu platnosť tridsiatym dňom po uložení jej vlastnej listiny o prijatí. Zmena bude záväzná len pre tie zmluvné strany, ktoré ju prijali.

Článok 20

Výpoveď

1. Každá zmluvná strana môže kedykoľvek vypovedať tento protokol prostredníctvom písomného oznámenia generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov. Výpoveď nadobúda účinnosť šesť mesiacov od dátumu prijatia oznámenia generálnym tajomníkom.
2. Výpoveď nemá vplyv na pokračovanie uplatňovania ustanovení tohto protokolu na oznámenia predložené podľa článkov 2 a 10 alebo na konanie začaté podľa článku 11 pred dátumom nadobudnutia účinnosti výpovede.

Článok 21

Oznámenia zasielané generálnym tajomníkom

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov upovedomí všetky štáty uvedené v článku 26 ods. 1 paktu o týchto skutočnostiach:

- (a) podpis, ratifikácia a prístup k tomuto protokolu,
- (b) dátum nadobudnutia platnosti tohto protokolu a každej zmeny podľa článku 19,
- (c) každá výpoveď podľa článku 20.

Článok 22

Oficiálne jazyky

1. Tento protokol, ktorého anglické, arabské, čínske, francúzske, ruské a španielske znenia majú rovnakú platnosť, bude uložený v archíve Organizácie Spojených národov.
2. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov zašle overené kópie tohto protokolu všetkým štátom uvedeným v článku 26 paktu.

K oznámeniu č. 68/2013 Z. z.

**OPTIONAL PROTOCOL
TO THE INTERNATIONAL COVENANT ON ECONOMIC, SOCIAL AND CULTURAL RIGHTS**

Preamble

The States Parties to the present Protocol,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Noting that the Universal Declaration of Human Rights¹⁾ proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status,

Recalling that the Universal Declaration of Human Rights and the International Covenants on Human Rights²⁾ recognize that the ideal of free human beings enjoying freedom from fear and want can only be achieved if conditions are created whereby everyone may enjoy civil, cultural, economic, political and social rights,

Reaffirming the universality, indivisibility, interdependence and interrelatedness of all human rights and fundamental freedoms,

Recalling that each State Party to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (hereinafter referred to as "the Covenant") undertakes to take steps, individually and through international assistance and cooperation, especially economic and technical, to the maximum of its available resources, with a view to achieving progressively the full realization of the rights recognized in the Covenant by all appropriate means, including particularly the adoption of legislative measures,

Considering that, in order further to achieve the purposes of the Covenant and the implementation of its provisions, it would be appropriate to enable the Committee on Economic, Social and Cultural Rights (hereinafter referred to as "the Committee") to carry out the functions provided for in the present Protocol,

Have agreed as follows:

¹⁾ Resolution 217 A (III).

²⁾ Resolution 2200 A (XXI), annex.

Article 1

Competence of the Committee to receive
and consider communications

1. A State Party to the Covenant that becomes a Party to the present Protocol recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications as provided for by the provisions of the present Protocol.

2. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Covenant which is not a Party to the present Protocol.

Article 2

Communications

Communications may be submitted by or on behalf of individuals or groups of individuals, under the jurisdiction of a State Party, claiming to be victims of a violation of any of the economic, social and cultural rights set forth in the Covenant by that State Party. Where a communication is submitted on behalf of individuals or groups of individuals, this shall be with their consent unless the author can justify acting on their behalf without such consent.

Article 3

Admissibility

1. The Committee shall not consider a communication unless it has ascertained that all available domestic remedies have been exhausted. This shall not be the rule where the application of such remedies is unreasonably prolonged.

2. The Committee shall declare a communication inadmissible when:

- (a) It is not submitted within one year after the exhaustion of domestic remedies, except in cases where the author can demonstrate that it had not been possible to submit the communication within that time limit;
- (b) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State Party concerned unless those facts continued after that date;
- (c) The same matter has already been examined by the

Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;

- (d) It is incompatible with the provisions of the Covenant;
- (e) It is manifestly ill-founded, not sufficiently substantiated or exclusively based on reports disseminated by mass media;
- (f) It is an abuse of the right to submit a communication; or when
- (g) It is anonymous or not in writing.

Article 4

Communications not revealing a clear disadvantage

The Committee may, if necessary, decline to consider a communication where it does not reveal that the author has suffered a clear disadvantage, unless the Committee considers that the communication raises a serious issue of general importance.

Article 5

Interim measures

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party take such interim measures as may be necessary in exceptional circumstances to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violations.

2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of the present article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 6

Transmission of the communication

1. Unless the Committee considers a communication inadmissible without reference to the State Party concerned, the Committee shall bring any communication submitted to it under the present Protocol confidentially to the attention of the State Party concerned.

2. Within six months, the receiving State Party shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been provided by that State Party.

Article 7

Friendly settlement

1. The Committee shall make available its good offices to the parties concerned with a view to reaching a friendly settlement of the matter on the basis of the respect for the obligations set forth in the Covenant.

2. An agreement on a friendly settlement closes

consideration of the communication under the present Protocol.

Article 8

Examination of communications

1. The Committee shall examine communications received under article 2 of the present Protocol in the light of all documentation submitted to it, provided that this documentation is transmitted to the parties concerned.

2. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol.

3. When examining a communication under the present Protocol, the Committee may consult, as appropriate, relevant documentation emanating from other United Nations bodies, specialized agencies, funds, programmes and mechanisms, and other international organizations, including from regional human rights systems, and any observations or comments by the State Party concerned.

4. When examining communications under the present Protocol, the Committee shall consider the reasonableness of the steps taken by the State Party in accordance with part II of the Covenant. In doing so, the Committee shall bear in mind that the State Party may adopt a range of possible policy measures for the implementation of the rights set forth in the Covenant.

Article 9

Follow-up to the views of the Committee

1. After examining a communication, the Committee shall transmit its views on the communication, together with its recommendations, if any, to the parties concerned.

2. The State Party shall give due consideration to the views of the Committee, together with its recommendations, if any, and shall submit to the Committee, within six months, a written response, including information on any action taken in the light of the views and recommendations of the Committee.

3. The Committee may invite the State Party to submit further information about any measures the State Party has taken in response to its views or recommendations, if any, including as deemed appropriate by the Committee, in the State Party's subsequent reports under articles 16 and 17 of the Covenant.

Article 10

Inter-State communications

1. A State Party to the present Protocol may at any time declare under the present article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications to the effect that a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under the Covenant. Communications

under the present article may be received and considered only if submitted by a State Party that has made a declaration recognizing in regard to itself the competence of the Committee. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration. Communications received under the present article shall be dealt with in accordance with the following procedure:

- (a) If a State Party to the present Protocol considers that another State Party is not fulfilling its obligations under the Covenant, it may, by written communication, bring the matter to the attention of that State Party. The State Party may also inform the Committee of the matter. Within three months after the receipt of the communication, the receiving State shall afford the State that sent the communication an explanation, or any other statement in writing clarifying the matter, which should include, to the extent possible and pertinent, reference to domestic procedures and remedies taken, pending or available in the matter;
- (b) If the matter is not settled to the satisfaction of both States Parties concerned within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter to the Committee, by notice given to the Committee and to the other State;
- (c) The Committee shall deal with a matter referred to it only after it has ascertained that all available domestic remedies have been invoked and exhausted in the matter. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged;
- (d) Subject to the provisions of subparagraph (c) of the present paragraph, the Committee shall make available its good offices to the States Parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of the respect for the obligations set forth in the Covenant;
- (e) The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present article;
- (f) In any matter referred to it in accordance with subparagraph (b) of the present paragraph, the Committee may call upon the States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), to supply any relevant information;
- (g) The States Parties concerned, referred to in subparagraph (b) of the present paragraph, shall have the right to be represented when the matter is being considered by the Committee and to make submissions orally and/or in writing;
- (h) The Committee shall, with all due expediency after the date of receipt of notice under subparagraph (b) of the present paragraph, submit a report, as follows:
  - (i) If a solution within the terms of subparagraph (d) of the present paragraph is reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;
  - (ii) If a solution within the terms of subparagraph (d)

is not reached, the Committee shall, in its report, set forth the relevant facts concerning the issue between the States Parties concerned. The written submissions and record of the oral submissions made by the States Parties concerned shall be attached to the report. The Committee may also communicate only to the States Parties concerned any views that it may consider relevant to the issue between them.

In every matter, the report shall be communicated to the States Parties concerned.

2. A declaration under paragraph 1 of the present article shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter that is the subject of a communication already transmitted under the present article; no further communication by any State Party shall be received under the present article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party concerned has made a new declaration.

Article 11

Inquiry procedure

1. A State Party to the present Protocol may at any time declare that it recognizes the competence of the Committee provided for under the present article.

2. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State Party of any of the economic, social and cultural rights set forth in the Covenant, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end to submit observations with regard to the information concerned.

3. Taking into account any observations that may have been submitted by the State Party concerned as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State Party, the inquiry may include a visit to its territory.

4. Such an inquiry shall be conducted confidentially and the cooperation of the State Party shall be sought at all stages of the proceedings.

5. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments and recommendations.

6. The State Party concerned shall, within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.

7. After such proceedings have been completed with regard to an inquiry made in accordance with

paragraph 2 of the present article, the Committee may, after consultations with the State Party concerned, decide to include a summary account of the results of the proceedings in its annual report provided for in article 15 of the present Protocol.

8. Any State Party having made a declaration in accordance with paragraph 1 of the present article may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Secretary-General.

Article 12

Follow-up to the inquiry procedure

1. The Committee may invite the State Party concerned to include in its report under articles 16 and 17 of the Covenant details of any measures taken in response to an inquiry conducted under article 11 of the present Protocol.

2. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 11, paragraph 6, invite the State Party concerned to inform it of the measures taken in response to such an inquiry.

Article 13

Protection measures

A State Party shall take all appropriate measures to ensure that individuals under its jurisdiction are not subjected to any form of ill-treatment or intimidation as a consequence of communicating with the Committee pursuant to the present Protocol.

Article 14

International assistance and cooperation

1. The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, and with the consent of the State Party concerned, to United Nations specialized agencies, funds and programmes and other competent bodies, its views or recommendations concerning communications and inquiries that indicate a need for technical advice or assistance, along with the State Party's observations and suggestions, if any, on these views or recommendations.

2. The Committee may also bring to the attention of such bodies, with the consent of the State Party concerned, any matter arising out of communications considered under the present Protocol which may assist them in deciding, each within its field of competence, on the advisability of international measures likely to contribute to assisting States Parties in achieving progress in implementation of the rights recognized in the Covenant.

3. A trust fund shall be established in accordance with the relevant procedures of the General Assembly, to be administered in accordance with the Financial Regulations and Rules of the United Nations, with a view to providing expert and technical assistance to States Parties, with the consent of the State Party concerned, for the enhanced implementation of the

rights contained in the Covenant, thus contributing to building national capacities in the area of economic, social and cultural rights in the context of the present Protocol.

4. The provisions of the present article are without prejudice to the obligations of each State Party to fulfil its obligations under the Covenant.

Article 15

Annual report

The Committee shall include in its annual report a summary of its activities under the present Protocol.

Article 16

Dissemination and information

Each State Party undertakes to make widely known and to disseminate the Covenant and the present Protocol and to facilitate access to information about the views and recommendations of the Committee, in particular, on matters involving that State Party, and to do so in accessible formats for persons with disabilities.

Article 17

Signature, ratification and accession

1. The present Protocol is open for signature by any State that has signed, ratified or acceded to the Covenant.

2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Covenant. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Covenant.

4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 18

Entry into force

1. The present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the tenth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to the present Protocol after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession, the Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its instrument of ratification or accession.

Article 19

Amendments

1. Any State Party may propose an amendment to the present Protocol and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The

Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States Parties, with a request to be notified whether they favour a meeting of States Parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a meeting, the Secretary-General shall convene the meeting under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly for approval and thereafter to all States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State Party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States Parties which have accepted it.

Article 20

Denunciation

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

Denunciation shall take effect six months after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under articles 2 and 10 or to any procedure initiated under article 11 before the effective date of denunciation.

Article 21

Notification by the Secretary-General

The Secretary-General of the United Nations shall notify all States referred to in article 26, paragraph 1, of the Covenant of the following particulars:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under the present Protocol;
- (b) The date of entry into force of the present Protocol and of any amendment under article 19;
- (c) Any denunciation under article 20.

Article 22

Official languages

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States referred to in article 26 of the Covenant.

- 1) Rezolúcia 217 A (III).
- 2) Rezolúcia 2200 A (XXI), príloha.

